

Vidinské noviny

ročník XI | november 2017 | číslo 3 | zadarmo

FS ŠKOREC

25 rokov spevu,
hudby, tradícií...

VÁŽENÍ BÝVALÍ A SÚČASNÍ ČLENOVIA FOLKLÓRNEHO SÚBORU ŠKOREC,

som veľmi rád, že mám možnosť srdečne a úprimne zablahoželať FS Škorec k 25. výročiu jeho vzniku. Radosť a potešenie, ktoré prinášate priaznivcom folklóru, neprichádza jednoducho. Za zladenými hlasmi spevákov treba vidieť najmä časté odriekanie a hodiny namáhavých nácvikov. Počas 25 rokov pôsobilo vo FS Škorec mnoho obetavých a zaniietených ľudí s láskou k folklóru. Priateľstvá a spomienky ostali na celý život. V tejto chvíli myslíme na zakladajúcich členov súboru i na tých, ktorí prišli po nich. Všetci venovali svoje sily a schopnosti tomu, aby divákovi ostávali z ich vystúpenia hlboké zážitky. Moje poďakovanie patrí všetkým doterajším vedúcim súboru. Ďakujem FS Škorec za úspešnú reprezentáciu našej obce a prajem vám veľa rokov úspešného pôsobenia, mnoho zdravia, šťastia, osobných úspechov a radosti z vydarených vystúpení a všetkým vašim priaznivcom veľa potešia a zážitkov.

Starosta obce, Ing. Ján Šupica

Ján Tokár-Oravský

FARBÝ JESENE

Maliarka jeseň berie štetec,
maľuje každú pláň i kopec,
farby pestré ako život váš,
ten maľuje najkrajší dar.

Čas sochár vydlabe vrásky na tvári,
vrásky sú ako listy v kalendári,
jeden krajší, keď pekné dni boli,
druhý smutný, keď slzy oči ronili.

V práci a v lopote život ste žili,
pre deti a vnukov sa často trápili,
pre sen, by ich farby jesenné boli len,
snívali v nádeji deň čo deň.

Krásne a jasné sú ich farby,
vám zato vďaka veľká patrí,
písané v knihách je mnoho,
milšie je povedané slovo.

Moderné ich tlačia z dverí,
rozprávky starých materií,
hoc ošúchané lepšie uspia,
keď do uška ich starká šušká.

Tak prosím maliarku jeseň,
farbami nech spieva pieseň,
nech hľadá odtieň najkrajší,
pre vás, čo nám ste najdrahší.

Čítajte...

Úcta k starším
strana č.2

AJ TENTO ROK OČAKÁVAME MIKULÁŠA

9. decembra sa stretne si svojimi pomocníkmi a všetkými dobrými deťmi v parku pred obecným úradom. Príspevok na sladkosti do balíčka pre všetky deti môžu rodičia a starí rodičia zaplatiť na obecnom úrade do 24. novembra 2017. Milé detičky a mamičky, všetci ste srdečne vítaní v našom detskom klube Ježko vo Vidinej, ktorý bude aj v nasledujúcom období stále otvorený denne o 09:00 hod. do 12:00 hod. V popoludňaj-

ších hodinách podľa dohody.

Príjemné prostredie, v ktorom sa zabavia vaše deti a vy si môžete príjemne posediť. Radi vám poskytneme miestnosť a priestory klubu aj na rôzne stretnutia, či detské oslavy. Vidinský folklórny súbor Konôpka srdečne privíta každú štvrtok všetky detičky, čo radi tancujú, spievajú a hrajú sa. Krúžok sa koná v sále kultúrneho domu každý štvrtok o 16:30 hod.

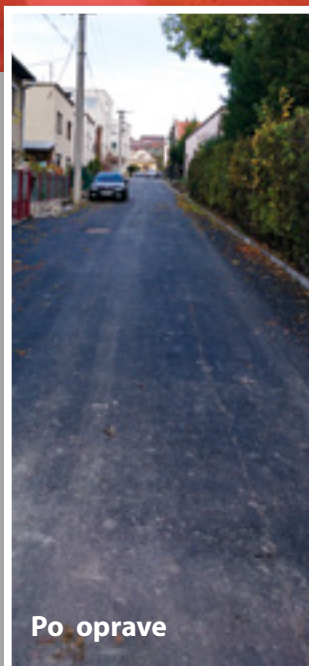
OPRAVA RUŽOVEJ ULICE

Po dlhých rokoch sa obyvatelia Ružovej ulice dočkali. Posledná panelová ulica v obci je už minulosťou. Pred niekoľkými týždňami začala firma SVOMA s.r.o. realizovať rekonštrukciu Ružovej ulice. V polovici októbra boli práce ukončené a jej hladký povrch si pochvalujú nielen motoristi, ale aj cyklisti, ktorí už nemusia dokazovať svoju zručnosť pri vyhýbaní sa hlbokým jamám.

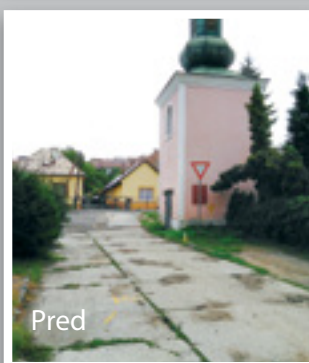
Rekonštrukciu Ružovej ulice poslanci Obecného zastupiteľstva vo Vidinej zaradili medzi prioritné investície na tento rok. Práce boli náročné, pretože podklad pôvodnej betónovej cesty nevyhovoval a súčasne bolo potrebné vyriešiť odvodnenie barokovej zvonice, upraviť a spevniť jej bezprostredné okolie. V priebehu realizácie sme zápasili aj s neočakávanými problémami, ktoré si vyžadovali práce navyše a spôsobili predĺženie doby realizácie, za čo sa občanom ospravedlňujeme.

Výsledkom je však bezpečnejší vjazd do ulice, viac parkovacích miest a v neposlednom rade aj zvýraznenie dominanty obce, barokovej zvonice.

Dúfame, že bezpečnejšia a krajšia Ružová ulica prispeje ku kvalitnejšiemu životu našich občanov. Poslanci, ako aj starosta, budú vyrovnaným a rozumným hospodárením popri bežnej starostlivosti o verejné priestranstvá, kosení, údržbe zelene, čistení ulíc, odvoze odpadu a pod., naďalej zveľaďovať majetok nás všetkých.

Po oprave

Pred

FUTBALOVÁ TRIBÚNA AJ VO VIDINEJ

Kluby alebo obce mohli predkladať projekty na Slovenský futbalový zväz, ktorých zámerom je zveľadenie futbalovej infraštruktúry pre mládežnícke družstvá. Môže ísť o výstavbu (rekonštrukciu) ihrísk, tribún či zázemia štadiónov. Zo strany klubu alebo obce je povinné 25-percentné spolufinancovanie.

Netrepezlivo očakávame podpis zmluvy ohľadom dotácie zo strany Slovenského futbalového zväzu, o ktorú obec prejavila záujem v súvislosti s výstavbou tribúny pri futbalovom ihrisku. Dotácia je v celkovej výške 10 000,- €, ktorú plánuje obec využiť na výstavbu futbalovej tribúny.

**Starosta obce,
Ing. Ján Šupica**

„MILÍ NAŠI SENIORI!“

Každý rok, aj dnes v tomto jesennom období, pri príležitosti vzdania úcty starším, mi pripadla milá úloha srdečne vás pozdraviť.

Jeseň je obdobím umeleckých diel prírody, ktorá je ako krásna paleta. Takýmto krásnym umeleckým dielom je aj človek v jeseni života. Tvaroval a formoval ho majster život svojimi skúškami, radostami, ale aj starosťami. Ľudský život predstavuje veľkú knihu, zložitý jedinečný román. Bezstarostné detstvo, aj keď nemuselo byť bohaté a žiživé, predsa bolo krásne. To vystriedalo detstvo vašich detí, radosť, úzkosť a trápenia. Minuli sa roky, až jedného dňa prišlo obdobie jesene života. Prišlo pomaly, nenápadne, tak ako sa končí leto a začína sa jeseň.

Milí seniori, ste generácia, ktorej treba za všetko, čo ste pre svoje deti a spoločnosť urobili, poďakovať. Ste vo veku, kedy od života očakávate zdravie a spokojnú starobu. Jeseň života môže byť však za určitých okolností aj krásnym obdobím, akým boli tie predchádzajúce. Staroba neznamena koniec životnej aktivity. Môže byť prospešná aj pre široké okolie. Svedčí o tom aj práca a aktivity našej miestnej organizácie Klubu dôchodcov. Činnosťou v tomto klube dokazujete, že život v dôchodkovom veku sa dá prežiť aktívne a produktívne, ak to človeku dovoľuje zdravotný stav.

Milí naši seniori

Dovoľte, aby som sa pri tejto príležitosti srdečne poďakoval vám všetkým, ktorí sa aktívne podieľate na zveľaďovaní našej obce, ktorí sa stretávate a rozprávate na spoločných posedeniach, zájazdoch, za vaše zásluhy. Patrí vám náš obdiv a úcta.

Viem, že na prejav úcty k tým, ktorí nás vychovali nestačí len jeden deň, ani jeden mesiac v roku. Úcta k nim by mala byť každodennou samozrejmosťou v rodine, na pracovisku, v čakárni u lekára, jednoducho všade. Kto sa naučí vážiť si šediny, nemusí sa báť, že zostane v starobe nepovšimnutý. Nájdime si preto všetci čas, vlúdne slovo a úsmev neustále, nielen dnes.

Na záver už len pár slov a prianí. Stretávajme sa aj naďalej, rozprávajme sa, tolerujme si navzájom chyby i nedostatky, pochváľme klady, lebo nikdy nevieme, či nám osud dopraje stretnúť sa aj nabudúce. Prežívajme ďalšie dni v šťastí a želajme si, aby sme sa v dobrom zdraví zišli na takejto slávnosti aj v nasledujúcom roku.“
Prihovor z osláv Mesiaca úcty k starším.

**Starosta obce,
Ing. Ján Šupica**

OKTÓBER - MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Staroba je prirodzenou súčasťou ľudského života a práve október je mesiacom úcty k starším preto, aby sme si uctili našich seniorov a dali im najavo svoju náklonnosť a lásku. Jesenný mesiac a jeseň života sú dve paralely, ktoré spolu súvisia. Úcta k starším by mala byť hlavne spontánna, nenásilná, sústavná a predovšetkým by mala byť stála, nielen v súvislosti s mesiacom úcty k starším. Seniori si ju zaslúžia.

A veru ani my v Materskej škole „U veveričky“ sme na našich seniorov nezabudli. Dňa 28. októbra 2017 o 16 hodine sa sála Kultúrneho domu vo Vidinej pomaly zaplňala a naše deti už netrpezlivo čakali, kedy môžu starším ukázať to, čo si spolu so svojimi pani učiteľkami nacvičili. Kultúrnym domom sa rozliehal spev detí, recitovali sa básničky a nechýbal ani tanček. Starkí si s nami aj zaspievali a deti odmenili potleskom. Bolo veselo a úsmevy a spokojnosť ovládla nielen seniorov, ale aj organizátorov celého podujatia, ktorým bola Obec Vidina. Ďakujeme za pozvanie a veríme, že sa na podobných podujatiach budeme stretávať aj naďalej.

Mgr. Hana Vargová - učiteľka MŠ

NAVŠTÍVILI SME GRASSALKOVICHOV KAŠTIEĽ

Členovia Klubu dôchodcov sa 10. októbra 2017 zúčastnili jednodňového výletu do družobnej obce v Maďarsku Egyházasdengeleg. Priatelia z družobnej obce pre nás pripravili spoločné kultúrne podujatie. Srdečne nás privítali v kultúrnom dome v Egyházasdengelegu. Po krátkom občerstvení nás pozvali na obed do reštaurácie KARTAL. Vyberali sme si z pestrej ponuky jedál a nápojov.

Hlavným bodom programu bola návšteva kráľovského kaštieľa v Gödöllő. Kaštieľ dal postaviť jeden z najvýznamnejších šľachticov Uhorska v 18. storočí, minister kancelárie Márie Terézie, Antal Grassalkovich, ktorý založil nový štýl vo výstavbe kaštieľov v celom Uhorsku. Kaštieľ bol postavený v r. 1735 – 1745, v roku 1757 ho navštívila i Mária Terézia. Počas rakúsko-uhorskej monarchie bol kaštieľ obľúbeným miestom odpočinku kráľovnej Alžbety, známej pod menom Sisi. V 20. storočí slúžil kaštieľ ako sociálny dom. Zdevastovaná stavba bola začiatkom 90-tych rokov minulého storočia zrekonštruovaná. Od r. 1996 sú tu prijímané návštevy z celého sveta. Boli sme šťastní, že aj my sme mali možnosť vidieť túto prekrásnu kultúrnu pamiatku.

Po príjemne strávenom dni v spoločnosti našich priateľov, sme sa vrátili domov. Pekné počasie prispelo k dobrej nálade. Tejto akcie za zúčastnilo 13 členov KD Vidina.

Text: V. Vrabeľová, foto: E. Pavkovčková

SVETOVÝ DEŇ VÝŽIVY V MATERSKEJ ŠKOLE „U VEVERIČKY“

Výživa je významný faktor životného štýlu, ktorý ovplyvňuje zdravie. Poskytuje nielen krytie základných potrieb, energie a jednotlivých živín potrebných pre život, ale je spojená s emóciami, často aj s pocitom uspokojenia. Výživa sa spoločne s fyzickou aktivitou a genetickou dispozíciou podieľa na výslednom výživovom stave jedinca. Od roku 1981 si zástancovia zdravej výživy po celom svete pripomínajú 16. október ako Svetový deň výživy.

Aj my v materskej škole „U veveričky“ sme sa zapojili do aktivít venovaných tomuto dňu. Celý týždeň sme sa venovali tematike ovocie a zelenina, rozprávali sme sa o zásadách zdravej výživy, kreslili, maľovali, vystrihovali, modelovali, zhotovovali jesenné dekorácie alebo postavičky z ovocia a zeleniny a pripravovali si ochutnávky ovocia a zeleniny. Spolupracovali sme so školskou jedálňou, ktorá je zapojená do programov „Ovocie a zelenina do škôl“ a „Školské mlieko“. Cieľom programu je zlepšenie stravovacích návykov detí, podporiť spotrebu ovocia a zeleniny a znížiť výskyt obezity. Takmer tri štvrtiny ceny ovocia a zeleniny do školy dodávaného v rámci tohto programu prepláca EÚ. Rodičia detí uhradia zvyšných 27%. Deti tak môžu konzumo-

vať čerstvé ovocie a zeleninu vypestované v našich podmienkach. Cieľom školského mliečného programu je podporiť zdravú výživu detí prostredníctvom zvýšenia konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov. Touto cestou sa chceme poďakovať firme M-FRUIT, s.r.o. za poskytnutie sponzorského daru vo forme ovocia a zeleniny a rodičom detí za prinesené ovocie a zeleninu.

Veríme, že aj takouto formou si deti osvoja zásady zdravého stravovania a tie potom prispievajú k zdravému životnému štýlu.

**Mgr. Hana Vargová,
učiteľka MŠ**

ROZLÚČKA

SVÄTÁ OMŠA

Najväčšie spoločenské podujatie, organizované v našej obci, začalo v piatok, 25.8. po večer, v kostolíku na návrší. Po privítaní duchovného správcu pátra Petra Vagaša, ktorému sme my, domáci, rozumeli, privítal v maďarskom jazyku evanjelický a.v. farár Michal Gubo skupinku hostí z obce Egyházasdengleg a osobitne jeho starostu p. Baláza Berkesa. V jeho slovách zaznela myšlienka: „Okrem krásy stvorených vecí, ktoré ľudia obdivujú, je tu aj málo poznaná krása Božieho slova.“

Sv. omša sa niesla v duchu poďakovania za Božie dobrodenia. Spoločenstvo Slovákov i Maďarov, katolíkov aj evanjelikov a všetkých ľudí bez rozdielu, bolo po skončení povzbudené predsavzatím – spoločne robiť dobro. V kútiku srdca odznelo mnoho prosieb, ale najviac sme si želali pekné počasie, na ktorom stojí úspech celého podujatia.

DETSKÉ PÁSMO

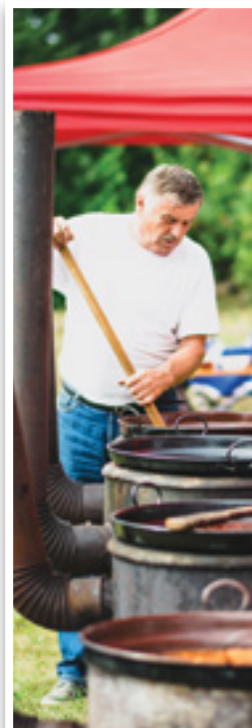
Divadlo z domčeka, trojica mladých potulných kaukliarov, predstavilo našim najmenším tradičný príbeh o láske, statočnosti a hrdinských rytieroch - Princ Bajaja. Popoludní rozveseľovali deti spolu so Šaškou Baškou smutnú pesničku.

Z bohatej ponuky zábavných atrakcií sme obdivovali akrobatické kúsky do detailov prepracovaných modelov lietadiel. Súčasne sa svet najviac krútil okolo nafukovacieho hradu. Vzduch a voda. Živý pohyb hore-dole nemal konca. Novinkou bolo plávanie

v uzavretej nafúknutej guli a tiež lezenie po stene ako praktická „príručka“ pre malých horolezcov.

Nechýbali tvorivé dielne. Spontánny záujem o ne presvedčili každého pobežujúce maľované tváričky, opečiatkované výkresy či hlúčik zvedavcov okolo hrnčiarskeho kruhu. Žeby návrat ku koreňom? K pôvodnému remeslu našej obce?

Detský klub Ježko vyšiel v ústrety mamičkám a svoju obývačku s hračkami preniesol na ihrisko.

**Špeciálne poďakovanie
všetkým sponzorom podujatia:**

SLETOM

VÝSLEDKY SÚŤAŽÍ

FUTBALOVÝ TURNAJ 9 družstiev v 2 skupinách, odohratých 16 zápasov systémom každý s každým v hracom čase 2 x 7 minút

A – skupina: HEY TAXI, HORNÁ DOLNÁ, SLOVŠENK B, FK k JU, MAĎARI

B – skupina: STAR PUB, SLOVŠENK A, PETRŽALKA, EL NINO

o 3.miesto: HORNÁ DOLNÁ - SLOVŠENK A 2:1 na pokutové kopy; o 1. miesto: HEY TAXI - STAR PUB 0:1

Poradie: 1. STAR PUB, 2. HEY TAXI, 3. HORNÁ DOLNÁ, 4. SLOVŠENK A

Najlepší SLADKÝ KOLÁČ

1. miesto Eva Tárnoková
2. miesto Emília Ragačová
3. miesto Vítma Vrábeľová

Najlepší SLANÝ KOLÁČ

1. miesto Alena Ambróšová
2. miesto Patrícia Kokyová
3. miesto Jana Strculová

VIDINSKÝ KOTLÍK

1. miesto Fešáci (Marek Majer, Peter Kropáč, Roman Mojžiš)

NA ZÁVER

Podakovanie za dar vymodleného, nad očakávanie krásneho počasia za prácu maňazérov a všetkých dobrovoľníkov zapojených do organizácie podujatia všetkým, ktorí akýmkoľvek užitočným spôsobom podali pomocnú ruku za dôveru vám, ktorí ste svojou účasťou podporili najväčšiu spoločenskú udalosť v obci. Zvlášť oceňujeme zaangažovanie mladých - vo futbalovom turnaji v kultúrnom programe vytvorenie detského kútika ako pomocná ruka mladým rodinám, príp. starým rodičom detaily, napr. deti oblečené v krojoch vítajú účastníkov.

FOLKLÓRNE POPOLUDNIE

S pásmom piesní sa predstavili domáci folkloristi – FS Škorec, ŽSS Vidovenky a LH Javorinka z Pliešoviec. Ľudové zvyky a tradície predstavili detské FS Jánošík a FS Konôpka. Tancujúce päty z družobnej maďarskej obce predviedli tance obohatené tradičnými prvkami folklóru z Hornej zeme. Heligonkári z Detvy, Jozef Chlebníčan a Milan Gabera s rodinnými príslušníkmi zahrali a zaspievali piesne spod Poľany. Silnými a pekne zladenými hlasmi zaujala mužská spevácka skupina Chlapi z Dolnej Lehoty. Spolu s nimi si zaspievali známe slovenské piesne spod Kráľovej Hole aj diváci.

VEČERNÝ PROGRAM

Večerný blok zábavy odštartoval v dixielandovom štýle Traditional Dixie Stompers z Lučenca. Po nich sa pódium uvoľnilo pre začínajúce zoskupenia z Vidinej – kapelu SMILE Band a GalloGMI. Hviezda večera Celeste Buckingham s kapelou King Shalin očarila najmä mládež, ktorí ju mohli vnímať naživo pri známych aj menej známych skladbách. Posledným účinkujúcim bola pop-rocková kapela Triple R, ktorá do neskorej noci hrala obľúbené a nestarnúce hity.

BENČOKOVE DOM

Keď sa vrátíme k spomienkam pamätníkov spred pár desaťročí, hovoria o živote, robote alebo veselých letných zábavách na placi pri krčme. Krásne nám o tom porozprávala aj pani Katka Bakšová rod. Benčoková, ktorej rodný dom ešte stále stojí práve tu v strede dediny. Aj keď to už dnes tak nevyzerá, v minulosti sa Vidiná a jej obyvateľstvo sústredilo v hornej časti okolo kaštiela kde si stavali svoje obydlia okolo hradskej. Prvé domy boli drevené, avšak druhé vojenské mapovanie z rokov 1806-69 už zachytáva murované domy v tejto lokalite. Katastrálna mapa z roku 1860 nám podáva celistvý obraz obce aj s chotárnymi názvami a presným zoradením parciel s približne tridsiatimi domami. Domy v tejto dobe boli väčšinou stavané z „váľkov“ tehál z nepálenej hliny, ktorej bolo na okolí dostatok. Štítovou stranou boli domy orientované do ulice, „pozdlž celiho domu ot časti dvorovej bola potštena, schodíkom-dvoma sa prišlo do kuchiňe. S kuchiňe sa išlo na dve strani. Do ulice bola predná izba, vzadu bola zadná izba . Potom bola komora, ktorá mala samostatní vchot s potsteni. Za tým bola ešte maštaľ, chlievi. Maštaľ nazívali tiež koňica a býval tu ustajnení všetok dobitok“.

Presne taký bol aj spomínaný Benčokov dom zakreslený už na mape z 19.-teho storočia, ktorý sa s menšími úpravami zachoval dodnes. Je to jeden z posledných ešte stojacich svedkov minulosti. Aj tento fakt nás inšpiroval zachrániť ho v poslednej chvíli pred zánikom. Naším zámerom je vrátiť mu svoju pôvodnú podobu aj so svojim zariadením s vytvorením obecného informačného centra s prepojením na okolie. Aj vy sa môžete stať spoluautormi tejto myšlienky, prispieť svojou troškou znamená len všimnúť si veci okolo seba ktoré súvisia s našou históriou. Niekedy dobrá rada či nápad je viac, preto čakáme na vaše podnety a taktiež aj predmety ktoré si pamätajú život v našej obci v minulosti.

Katastrálna mapa Vidinej z roku 1860
už zakresluje aj Benčokov dom.

Vedeli ste že...?

BIELA BOBROVKA

Kvalitná hlina a jej ložiská v okolí našej obce v minulosti dali predpoklad využitia tejto suroviny. Aj samotný názov obce súvisí s vypaľovaním hrncárskej hliny. Okrem hrnciarstva sa miestna hlina využívala aj na výrobu nepálených tehál-váľkov a škridle-bobrovky. Málokto vie, že práve miestna hlina obsahuje veľa kaolínu-vzácného bieleho ílu z ktorého sa vyrába aj porcelán. Jedinečnosť tejto suroviny sa prejavila aj pri výrobe bobrovky, unikátnej bielej škridle, ktorá dotvárala strechy domov len v Novohrade a blízkom okolí. Jej výroba sa traduje od polovice 19. storočia, jej životnosť dokazujú strechy slúžiace dodnes, najbližšie známa bola manufaktúra na Halieri.

M. Janšto

SPOMIENKY NA STARÝCH RODIČOV

Spomína pani Ľubica Horvátová

Starý otec Pavel Macko prímením Grajciar, sa narodil v r. 1891 vo Vidinej. Stará mama Mária, rodená Bračoková, sa narodila v roku 1892 v Kalinove. Bývali v dome na Zvolenskej ulici č. 89, oproti parku pri kaštieli. Do dvora sa vstupovalo veľkou železnou kovovou bránou a bráničkou (tak je to aj v súčasnosti). Domček bol prízemný: predná izba, kuchyňa a zadná izba. Po celej dĺžke domu – gang. Na dvore bola letná kuchynka, vnútri murovaná pec, zvonku bola malá pec na chlieb a koláče. Pred kuchynkou bola oploštená malá bylinková a kvetinová záhradka a vedľa studňa. Voda sa čerpala vedrom. V hospodárskej časti bola maštaľ, zajačie a pred vstupom do veľkej záhrady bola pajta. Uschovávalo sa tu seno, slama a tiež poľnohospodárske náradie. Za záhradou bol ovocný sad, ktorý končil až pri dnešnej Exnárovej ulici. V tom čase tam bola prašná cesta, ktorá bola lemovaná trním, rástli tam šípky, trnky, repík. V sychravom jesennom čase a celú zimu bol vždy pripravený šípkový, repíkový alebo lipový čaj.

Starí rodičia vchovali 4 deti: dcéry Máriu a Margitu, synov Jána a Pavla. Stará mama bola domáca, sezónne pracovala na družstve. Starý otec pracoval na železnici, bol kurič na rušni. V malej chyžke bývala s nimi i starkina sestra teta Julka Bračoková, ktorá im pomáhala pri výchove detí. Keď stará odovdela, prišla spolu so sestrou Júliou bývať k dcére Margite (mojej mame). Moji rodičia si svojpomocne postavili dom na Riečnej ulici. V tom čase sa táto časť volala Nedelište, pretože sa poväčšine stavalo v nedeliu.

V spomienkach sa mi vynárajú jedlá, ktoré stará mama varievala a piekla. Robila vynikajúce domáce rezance a „gágorčoky“ do sviatočných mäsových polievok. Pekávali ťahané štrúdle, veľké maslové kysnuté koláče s hrozičkami, ktoré pekávali aj na svadby. Koláče sa pekávali v hlinených pekáčoch v peci. Na Hromnice bolo zvykom vyprážať herovce (pampúšky), potom ich rozniesli aj

Vážení občania, uvítali by sme, keby ste aj vy prispeli do rubriky Návraty svojimi spomienkami. Vaše príspevky do rubriky Návraty môžete poslať na adresu vidinskovenoviny@azet.sk alebo sa obráťte priamo na pani Evu Vilhanovú počas otváracích hodín obecnej knižnice.

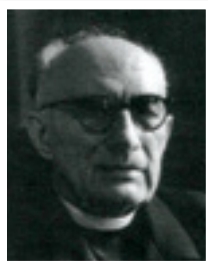
do rodín synov Jána a Pavla Macku. Nosili sa na veľkých smaltovaných tanieroch (filakovských). Keď už starká a teta Julka bývali s nami, všetky ich deti sa schádzali u nás. Keď ich vnuk Ján Macko prišiel domov na opušťák z vojenčiny, bolo isté, že kuchynka sa rozvonila nálesníkmi, ktoré sa piekli na mašine (sporáku), tam sa ich naraz upieklo aj 5-6 kusov. Potom sa potierali bravčovou masťou.

Celým životom ma sprevádzajú chute jedál, ktoré boli varené a pečené u Grajciarov. Nemali žiadne kuchynské roboty, elektrické alebo plynové sporáky, žiadne kuchárske knihy. Miery surovín na ťahané štrúdle a kysnuté koláče mali v oku. Boli to len šikovné ruky a správna miera dochucovania. Aby som nezabudla, stará mama zvykla prepichovať dievčatám uši. A čo k tomu potrebovali: hrubú ihlu, na dezinfekciu plameň sviečky, alpu alebo málo domácej pálenky a biele plátno.

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI NAŠEJ OBCE

Páter Félix Drevek

Vo Vidinej dnes žije len veľmi málo ľudí, ktorí sa ešte pamätajú na prvého misionára v histórii kaštieľa. Bol ním páter Félix Drevek. Do Vidinej prišiel 29.júna 1924, aby zriadil posvätenie kostola a stal sa jeho kaplánom. V obci pôsobil do konca života pani grófkya Asbóthovej (13.1.1940). Osobnosť pátra Dreveka zanechala v obci pamiatku horlivého kňaza, človeka s veľkým srdcom, apoštola mládeže a ľudového misionára. Pochovaný je v krypte vidinského kostola.

Štúdiá

Félix Drevek sa narodil 21.novembra 1889 v obci Swornegacie v oblasti Kaszuby, na severe Poľska. Od roku 1902 navštevoval gymnázium ako chovanec Spoločnosti Božieho Slova v Misijnom dome Svätý kríž v Nyse, v Sliezske. V štúdiách pokračoval v Misijnom dome Svätý Gabriel v Mödlingu pri Viedni, kde v roku 1913 zložil večné sľuby a prijal kňazstvo. Mal odísť na misie do Afriky, do régie Mozambik, ale medzitým roku 1914 vypukla 1.svetová vojna, a tá mu znemožnila odchod do misií.

Misie

Dva roky pracoval vo Viedni pri ošetrovaní ranených vojakov. Roku 1916 ho predstavení poslali do južného Maďarska, kde plánovali založiť prvý misijný dom. Musel sa naučiť po maďarsky, a potom i po chorvátsky, lebo na tomto území žila veľká etnická skupina Chorvátov. Bol veľmi nadaný na reči a znalosť maďarčiny sa mu zišla, keď neskôr pôsobil dlhé roky vo Vidinej. V roku 1923 prišli prví verbisti na Slovensko a povolali pátra Dreveka na pomoc. Takto sa stal spoluzakladateľom Spoločnosti Božieho Slova na Slovensku.

Účinkovanie vo Vidine

Vo Vidinej pôsobil páter Drevek ako kňaz, správca kostola a učiteľ náboženstva. V Misijnom dome bol v rokoch 1927-1933 rektorom. Bol vynikajúcim učiteľom a priaznivcom spevu a hudby. S mladými rád spieval a postupne vytvoril z Vidinčanov i chovancov spevokol. Ako všestranne nadaný začal nacvičovať divadlá, do ktorých zakomponoval rôzne piesne a básne, väčšinou vlastné. Azda najslávnejšie divadelné predstavenie, ktoré vo Vidinej nacvičil, bola spevohra „Kristus víťazí“ v roku 1929. Vidinskí ochotníci s touto hrou slávili úspech v niekoľkých mestách na Slovensku. Napísal aj text a hudbu piesne „Božské Srdce, milujem ťa“, ktorá sa spieva dodnes.

V čase pôsobenia pátra Dreveka ako rektora bol do Misijného domu zavedený el. prúd, vodovod, zariadená kúpeľňa, vystavala sa kaplnka sv. Terezky (je patrónkou misií a misionárov) a most cez potok poniže parku. Na dome sa podarilo vymeniť strechu (okrem kaštieľa) a urobiť omietku.

Pomoc v núdzi

Po viedenskej arbitráži, na jar 1939, keď Lučenec pripojili k Maďarsku, mnohí obyvateľovia Vidinej stratili prácu. Páter Drevek zvolal predstaviteľov okresu s cieľom pomôcť riešiť ťažké životné podmienky. Svojím vystúpením síce získal veľký ohlas od

delegátov samosprávy, no ostalo len pri slovách. Keď riešenie neponúkol nikto, zobral celú zodpovednosť na seba. Vyhlásil, že od nasledujúceho dňa sa začne klčovať hora patriaci Spoločnosti. Uvedomoval si, že bez povolenia to asi nebude možné, no i napriek tomu sa snažil Vidinčanom pomôcť. Zo strany štátnych úradov bol potrestaný, čo on chápal ako obeť za svojich veriacich. Keď sa po tejto udalosti rektor domu páter Fajkus vrátil do Vidinej zo svojej cesty v Sliezske, kde získaval financie na zabezpečenie chodu domu a výchovu dorastu, ostal prekvapený. Peniaze, ktoré dostal od dobrodincov, pokryli len vyplatenie pracujúcich dedinčanov. Pravdou ostáva, že tento príklad veľkodušnosti pomohol viacerým prekonať hlad a núdzu.

Z denníka

„Páter Drevek sa zoznamoval s ľuďmi a učil ich, ako sa majú v kostole správať. Ukázal im jednotlivé časti liturgického oblečenia a vysvetlil im ich význam. V kostole denne slúžil sv. omšu, zorganizoval si miništrantov z dediny – prví z nich boli Andris, Benceho brat Pali a Laci, syn pani Šulekovej. Prvým kostolníkom bol pán Melicherčík. Čoskoro mal pokope aj malý zbor a Pali Bence hral na nádhernom organe.“

Po odchode z Vidinej

Po odchode z Vidinej pôsobil páter Félix desať rokov ako duchovný správca. Najprv v Dievčenskom výchovnom ústave v Bytčici (1940 - 48) potom v kostole sv. Ladislava v Bratislave. Od augusta 1950, kedy boli rehole zlikvidované, prežíva páter Drevek najponižujúcejšie útrapy vo svojom živote – nútený pobyt v kláštoroch v Hronskom Beňadiku a Podolínci, preškoľovanie, práca v textilnej fabrike, pastier dobytky. Na sklonku života prichádza vykonávať duchovnú službu k rehoľným sestrám na Bílu Vodu u Javorníka, kde pôsobil až do svojej smrti 23.4.1970.

Po dlhých rokoch „túlavého“ života sa tejto významnej osobnosti dostalo patričnej úcty. Jeho telesné pozostatky boli prevezené a uložené na miesto zaslúženého odpočinku, tam kam patria, v krypte kostola, vedľa manželov Jána a Hedvigy Asbóthových. V srdciach mnohých veriacich vo Vidinej a v okolí zostala podnes zachovaná spomienka na horlivého a láskavého duchovného otca.

Zdroj: Hedviga Asbóthová – Spomienky (Dejiny založenia Misijného domu Božského Srdca vo Vidinej), Spoločnosť Božieho Slova, Nitra, 2012, 136 s. text: Marián Jeleň

KEĎ ZMLKNE HELIGÓNKA ...

Dňa 14.7.2017 nás navždy opustil náš spoluobčan Juraj Olšiak z Riečnej ulice. So svojou rodinou býval na konci ulice, hneď pri moste cez Krivánsky potok. V mladosti si z vojenčiny priniesol heligónku, a tá ho sprevádzala po celý život.

Juraj Olšiak mal folklór a hru na heligónke hlboko vo svojom srdci. Vystupoval na rôznych podujatiach. Nacvičoval s detským FS Konôpka a jeho vedúca p. Viera Kamenská o ňom povedala: „Chcela by som sa veľmi pekne poďakovať pánovi Olšiakovi, pretože mi veľmi pomohol pri práci s deťmi v detskom súbore Konôpka. Pracoval tam 18 rokov, kým nakoniec školu nezavreli a súbor tým pádom zanikol. Pri 5.výročí založenia DFS Konôpka sme robili veľký folklórny večer, na ktorý sme pozvali Vidinčanov, o ktorých sme vedeli, že pekne hrajú na nástroje. A on prvý, s veľkou vďakou, prišiel a stal sa jedným z prvých zakladateľov našej ľudovej hudby pri dedinskej folklórnej skupine. Veľmi pekne ďakujem a možno si naňho pospomínajú aj deti, ktoré sprevádzal, či už na skúškach, na vystúpeniach, ale i na súťažiach. Bol neuveriteľne ochotný, stačilo zo školy zakričať cez potok, že robíme skúšku a hneď prišiel s harmonikou. Ešte raz veľká vďaka.“

Zádušná sv.omša bola o kráse. O tej, ktorú Boh stvoril pre nás, aby sme boli šťastní, a tiež o kráse, ktorú zosnulý Juraj svojim nenapodobiteľným spôsobom rozdával. Keď bolo človeku pred pohrebom na duši ťažko, lebo naň doliehal žiaľ a smútok, po obrade prišlo uvoľnenie a ľahkosť. Možno aj preto, že na poslednej ceste Juraja odprevádzali čarovné tóny heligónky.

Text: Marián Jeleň

MISIE A VIDINÁ - SPOLU UŽ 90 ROKOV

Historická udalosť

Písal sa 9.september 1927. Spoločnosť Božieho Slova slávnostne otvorila svoj druhý misijný dom na Slovensku. Jeho Excelencia najdôstojnejší pán biskup Michal Bubnič posvätil kaplnku a miestnosti prispôbované pre ciele misijného ústavu v doterajšom kaštieli obce Vidiná pri Lučenci. Na tento sviatok prišlo z Lučenca, z okolitých dedín a vrchov asi 3 000 veriacich. Na vršku nad dedinou stojí krásny Kostolík Božského Srdca. Podľa neho dostal aj meno: Misijný dom Božského Srdca.¹

Spomienková slávnosť

„Aj majster mlynár sa zamúči,“ boli úvodné slová príhovoru pátra provinciála Pavla Krutáka, hlavného predstaveného verbistov na Slovensku, v nedeľu, 10. septembra počas slávnostnej sv.omše na dvore kaštieľa. Pripomenuli sme si 90.výročie otvorenia misijného domu pre výchovu budúcich misionárov. Taká bola predstava pani Hedvigy Asbóthovej, grófkya, ktorá na tento účel darovala svoj kaštieľ, kostol a okolité pozemky.

Dejiny Spoločnosti Božieho Slova (SVD) sú úzko spojené s Vidinou. Vzájomný vzťah medzi nimi p.provinciál vystihol myšlienkou: „**Sme na jednej lodi a spája nás modlitba.**“ 80% misionárov SVD prešlo bránami misijného domu vo Vidinej, aby odišli do sveta a tak šírili radostnú zvesť evanjelia. V závere poďakoval Vidinčanom, pani grófkya, našim starým rodičom za modlitby a obety, ktorými podporovali a stále podporujú spoločné misijné dielo.

Nad organizáciou celého podujatia prevzala záštitu obec, ktorá poskytla stanový prístrešok, stoly, lavice ozvučenie a časť nedeľného pohostenia. O zvyšnú časť sa postarali domáci hostitelia (špeciality na misách) a veriace rodiny (koláče, zákusky...). Slávnosť bola spestrená **výstavou dobových** fotografií z kaštieľa a okolia od roku 1927 – zábery chovancov, Vidinčanov, p.grófkya, pátrov misionárov, studničky sv. Terezky..., ktoré pripravil a Vidinčanom venoval misionár Tomáš Gerbóc z archívu Misijného domu v Nitre, za čo mu veľmi pekne ďakujeme. Čo dodať na záver? Citát, ktorý vyslovil nemenovaný účastník: „Keby to bolo každú nedeľu, aj ja by som chodil do kostola...“

Zdroj: 1–75 rokov SVD na Slovensku. Zost. Horváth Štefan, Nitra: Spoločnosť Božieho Slova, 2000, s. 209

Text: Marián Jeleň, foto: Miroslav Janšto

10. VÝROČIE POSVÄTENIA EVANJELICKEJ MODLITEBNE VO VIDINEJ

Milosť Božia nemá hraníc a prekonáva všetky naše očakávania. Evanjelici aj takýmto spôsobom vyznávajú svoju vieru. Spoliehajú sa v prvom rade na Božiu lásku a tiež na Pána Ježiša. Čo sme my, že nás Pán Boh požehnáva každým dňom? Slovo Božie je pre nás základom života. Veľká vďaka Pánu Bohu, že Jeho Slovo znie aj vo Vidinej. Zvestovalo sa a veriaci ľud sa schádzal v starej škole pri hlavnej ceste a už je to 10 rokov čo sa zvestuje toto Slovo v našej terajšej modlitebni. Stalo sa to presne 14. októbra 2007. Posviacku vykonal vtedajší brat senior Ján Ďurov a kazateľom bol brat diakon Juraj Holek. Pripomenuli sme si to slávnostnými službami Božími, ktoré sa konali dňa 8. októbra 2017 o 14. 00 hodine. Slávnostným kazateľom bol vznešený brat senior Ivan Mucha. Medzi hosťami boli brat farár Ján Ďurov, rímsko – katolícky brat farár Peter Vagaš, pán starosta Vidinej Ján Šupica a ďalší. Na službách Božích vystúpil spevokol z Tomášoviec a hostia sa prihovorili prítomným. Nasledovalo pohostenie pre všetkých prítomných.

Veľmi sme vďační Pánu Bohu a všetkým ochotným bratom a sestrám, ktorí pripravili túto malú, ale peknú slávnosť. náš zborový dom bude potrebovať ešte mnohé opravy, ale čo je dôležitejšie, bude čakať na svojich návštevníkov.

Veriaci ľud je najdôležitejším bodom. Bez ľudí bude každá modlitebňa opustená. Môže byť akokoľvek krásna a moderná. Veríme, že sa vždy nejakí návštevníci nájdu a za každého jedného budeme Bohu ďakovať.

Michal Gubo, evanjelický farár